Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (judecător Lilia Trocin)
Dosarul nr.25r-254/2024 (nr. 2-24119934-03-25r-27122024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

07 martie 2025 mun.Bălţi

Președintele completului, judecător Elena Grumeza
Judecătorii Natalia Costaș, Stanislav Grosu

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, la contestația înaintată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Muntean Valentin, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Matachi Serghei cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei din 07 octombrie 2024,

C O N S T A T Ă :

Poziția instanței de fond:

La data de 23 octombrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere împotriva lui Muntean Valentin, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Matachi Serghei privind contestarea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei din 07 octombrie 2024, solicitând anularea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei nr.126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare cu obligarea executorului judecătoresc de a primi documentul executoriu emis de către Serviciul Fiscal de Stat spre executare silită.

În motivarea cererii s-a invocat că, la data de 15 octombrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, privind refuzul de a intenta procedura de executare în privința debitorului Muntean Valentin (IDNP *****) privind încasarea restanței față de Bugetul public național în baza Hotărârii seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 a sumei de 3 570,54 lei.

Drept temei de refuz de intentare a procedurii de executare, executorul judecătoresc Matachi Serghei invocă că executarea documentului executoriu - hotărârea seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024, nu este de competența sa.

Serviciul Fiscal de Stat își exprimă dezacordul față de încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei nr.l26s-4842/24 din 07 octombrie 2024, privind refuzul de a intenta procedura de executare, ca fiind neîntemeiată și pasibilă anulării, din următoarele considerente.

Serviciul Fiscal de Stat, a remis spre executare executorului judecătoresc Matachi Serghei, Hotărârea seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, cu valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin.(5) din Codul fiscal, prin care s-a hotărât:

1. A executa silit obligația fiscală a contribuabilului Muntean Valentin, în baza Hotărârii seria AH nr. 0061125 din 22.03.2024 în sumă de 3 570,54 lei;
2. Asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită, reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcției Generale Recuperare Creanțe;
3. Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent;
4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz.

Serviciul Fiscal de Stat consideră că, executorul judecătoresc eronat a interpretat Hotărârea seria AH 0061125 din 22 martie 2024, or, la caz, observă că prin Hotărârea Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului expres este menționat că *„încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta Hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent”*.

Concomitent, ține să menționeze asupra faptului că, conform pct.1 vizat în Hotărârea seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 urmează a executa silit obligația fiscală a contribuabilului or, art.10 alin.(1) din Codul de executare expres menționează *„executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile, „* conchide că noțiunea „a executa silit” prezumă încasarea silită, din contul contribuabilului în beneficiul creditorului, astfel documentele executorii menționate supra cuprind formulări caracteristice pentru un act privind încasarea sumelor.

Notează că, formularul de hotărâre cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului este aprobat prin Ordinul IFPS nr.143 din 13.09.2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligației fiscale (pct. 1 subct.1.1), fiind publicat în Monitorul Oficial nr. 176-181 din 30.12.2005 și conform căruia în mod expres este stipulat că executarea silită a documentului executoriu conform prevederilor Codului de executare este pusă în sarcina executorului judecătoresc.

Prin urmare, executorul judecătoresc este obligat să asigure executarea silită, inclusiv să execute documentul executoriu în strictă conformitate cu Codul de executare și cu alte acte normative.

În asemenea situație, refuzul executorului judecătoresc privind executarea silită a documentului executoriu generează încălcarea principiilor de drept, a scopului și sarcinii de bază a procedurii de executare, or, potrivit art.1 din Codul de executare, *procedura de*

executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Invocă prevederile art.132 din Codul fiscal, potrivit căruia *sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat constă în asigurarea administrării fiscale, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației, aplicarea uniformă a politicii și reglementărilor în domeniul fiscal* și art.133 alin.(2) pct.7) din Codul fiscal, care prevede că, *serviciul Fiscal de Stat aplică, de sine stătător sau prin entitățile abilitate, modalitățile de executare silită și măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale și a altor plăți la bugetul public național potrivit legii.*

Potrivit art.200 alin.(1) din Codul fiscal, *în temeiul hotărârii Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale, sânt pasibile de sechestrare toate bunurile proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor.*

În sprijinul temeiurilor legale enunțate supra, ține să menționeze că, relevante speței sunt și prevederile art.203 alin.(1) din Codul fiscal conform cărora, comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare.

Totodată, atrage atenția că potrivit art.200 alin.(7) din Codul fiscal, *vor fi sechestrate bunuri numai în valoarea necesară și suficientă pentru stingerea obligației fiscale, pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate, al căror termen de plată este stabilit până la sau la data comercializării, și pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită.*

Prin urmare, reieșind din prevederile legale stabilite de art.200 din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în imposibilitate *(în cazul existenței bunurilor imobile/mobile)* de a aplica sechestru asupra bunurilor imobile/mobile, ca drept măsură de asigurare a executării silite a obligației fiscale, or valoarea bunurilor acestuia este mult mai mare decât suma datoriei.

Mai mult decât atât, subliniază că, potrivit art.197 alin.(1) din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este limitat și în vederea încasării mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale persoanelor fizice care nu sunt subiecți ai activității de întreprinzător.

Prin urmare, de către Serviciul Fiscal de Stat, conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse și epuizate toate măsurile de asigurare și executare silită a executării documentelor executorii vizate.

În acest sens, măsurile ulterioare de executare silită, care urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, în scopul executării documentelor executorii documentelor executorii sunt mai vaste și eficiente de a exceda competența Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiția în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanței.

Reieșind din considerentele menționate supra, privind executarea silită a obligației fiscale în baza documentului executoriu, va garanta atât buna derulare a administrării fiscale, cât și conlucrarea eficientă între autoritățile publice cu scopul de a asigura interesele financiare ale statului.

În cumulul celor expuse, notează că, conform art.22 alin.(2) din Codul de executare, *executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii şi să explice participanţilor la procesul de executare drepturile şi obligaţiile lor.*

Potrivit art.74 din Codul de executare, executarea silită se efectuează prin: *a) urmărirea mijloacelor băneşti; b) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) de pe conturile bancare ale debitorului; c) urmărirea bunurilor debitorului prin aplicarea sechestrului pe bunuri şi prin vânzarea sau administrarea lor silită; d) urmărirea salariului, pensiei, bursei şi altor venituri ale debitorului; e) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) şi bunurilor debitorului care se află la terţi; f) ridicarea de la debitor şi predarea către creditor a obiectelor indicate în documentul executoriu; g) alte măsuri prevăzute de lege.*

În partea ce ține de documentul executoriu emis de Serviciul Fiscal de Stat, menționează că, prin executare silită se subînțelege orice acțiune, inclusiv încasarea de mijloace financiare, efectuată de către executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, pentru buna derulare și soldarea cu succes a procedurii de executare.

În acest sens, posibilitățile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, având inclusiv competența de urmărire și a salariului, pensiei si a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

Alin.(2) și (3) al art.10 din Codul de executare expres prevăd că, *executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, până la achitarea dobânzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.*

În concluzie, urmează a fi reținut, că Hotărârile emise de Serviciul fiscal de Stat, privind executarea silită a obligației fiscale sunt documente cu valoarea și statutul unui document executoriu. Or, actele numite, în temeiul art.196 alin.(5) din Codul fiscal coroborat cu art.11 din Codul de executare, sunt documente investite cu forță și valoare executorie și ține de obligația, competența și discreția organului fiscal de a decide modalitatea de executare, care este prevăzută de Lege.

La capitolul numit urmează a fi reținut că, potrivit dispozițiilor art.11 lit.p) din Codul de executare *sunt documente executorii si se execută conform normelor stabilite de prezentul Cod actele emise de Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor*, iar potrivit dispozițiilor art.196 alin.(5) din Codul fiscal, *Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale în modul prevăzut la art.194 alin.(1) lit.lit.b), c) şi d) din Codul fiscal se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.*

Corespunzător, Hotărârea Serviciului Fiscal de Stat, având puterea unui document executoriu perfect valabil, a fost remis pentru a fi pus în executare silită către executorul judecătoresc competent, ultimul urmând să asigurare executarea acestuia conform regulilor și reglementărilor Codului de executare.

Prin urmare, executorul judecătoresc urma să primească și să intenteze procedura de executare a acestui act investit cu caracter și putere executorie, or, art.2 alin.(4) al Legii nr.113 din 17.06.2010 interzice executorilor judecătorești refuzul în executarea unui document executoriu dat în competența sa.

La fel, sunt relevante situației și dispozițiile art.61 alin.1) lit. a) din Codul de executare, potrivit cărora *executorul judecătoresc refuză în intentarea procedurii de executare numai în cazul când nu este competent de a executa documentul executoriu.* Însă, în situația în care i-a fost prezentat spre executare un document executoriu valabil, executorul judecătoresc nu poate refuza primirea lui și intentarea procedurii de executare din simplu motiv, că legislația prevede și permite mai multe modalități de executare silită a acestuia, de către mai mulți subiecți. Din contra, în asemenea situații Legea permite și chiar încurajează executarea documentului executoriu în paralel de mai mulți subiecți, potrivit și în limitele competențelor atribuite de Lege. Acordarea și atribuirea competențelor mai multor subiecți în vederea executării silite a unui document executoriu nu exclude executarea paralelă și concomitentă de către acești subiecți a respectivului document. Mai mult, executorul judecătoresc a refuzat în primirea documentului executoriu pe motiv că nu ar fi competent să-l execute, motivând că executarea acestuia este de competentă Serviciului Fiscal de Stat. Această motivare și abordare, vine însă în contradicție cu cadrul legal aplicabil, deoarece, după cum s-a indicat anterior, hotărârea organului fiscal are putere de document executoriu și, corespunzător, este de competența executorului judecătoresc de a executa astfel de documente.

În același context, accentuează și faptul că, nici Codul fiscal și nici Codul de executare nu impun și nu obligă Serviciul Fiscal de Stat să îndeplinească sau să execute careva acțiuni sau măsuri prealabile și premergătoare sesizării executorului judecătoresc în vederea executării silite a unui document fiscal. Normele legale numite lasă la discreția organului fiscal de a alege modalitatea de executare: cu forțe proprii, prin intermediul executorului judecătoresc sau în proceduri paralele și acțiuni comune, în acest sens urmează a fi reiterat că, normele de drept material anterior enunțate și, anume, art.2 alin.(4) coroborat cu art.8 lit.b) al Legii nr.13 din 17.06.2010.

Art.61 alin.(1) din Codul de executare, indică clar, concret și cert situațiile când executorul judecătoresc va refuza în intentarea procedurii de executare, aceste condiții fiind exhaustive, iar potrivit art.196 alin.(5) Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în drept, dar nu are obligația, să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Respectiv, este cert faptul că ține de competența și discreția organului fiscal de a alege metoda de executare, fiind urmărit scopul executării eficiente, efective și în termeni cât mai restrânși a obligațiilor fiscale.

Reieșind din dispozițiile legale enunțate supra, raportate la circumstanțele cauzei, reclamantul consideră nemotivată și ilegală încheierea executorului judecătoresc privind refuzul intentării procedurii de executare drept una care încalcă drepturile creditorului.

În drept cererea a fost întemeiată pe prevederile art.10 alin. (1), art. 11 lit. p), art.22 alin.(2), art.30 alin.(l), art.43 alin.(2), art.60, art.61 alin.(l)- (4), art.74, art. 161-163 din Codul de executare al R.M; art.132, art.133 alin.(2) pct. 7), art.196 alin.(5), art.197 alin.(l), art. 200 din Codul fiscal și art.206, art. 269 din CPC.

La data de 06 noiembrie 2024, executorul judecătoresc Matachi Serghei a depus explicații scrise pe marginea cererii. Pledând pentru respingerea contestației înaintate ca fiind neîntemeiată, executorul judecătoresc a menționat că, la data de 07.10.2024, în adresa sa a parvenit de la Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Recuperare Creanțe, spre executare Hotărârea nr. AH 0061125 din 22.03.2024, pentru obligație fiscale la buget a debitorului Muntean Valentin, a.n. *****, IDNP *****, domiciliat r-ul *****, în mărime totală de 3570,54 lei.

Examinând cererea depusă de către Serviciului Fiscal de Stat, și materialele anexate în raport cu cadrul legal, a conchis că primirea cererii urma de refuzat. Consideră că, încheierea contestată este legală și întemeiată.

De asemenea, este de reținut că, în conformitate cu art. 71 alin.(1), (2), (4) din Legea Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, interpretarea actelor normative se efectuează cu scopul clarificării sensului unui act normativ sau al unor dispoziții din acesta. Prin interpretare se oferă soluții juridice de aplicare a normei de drept în sensul exact al acesteia. La interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

Potrivit notei informative la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 191 din 23.09.2016, prin care art. 11 din Codul de executare a fost completat cu lit. p) cu următorul cuprins: „actele emise de organul fiscal privind dispunerea încasării sumelor”, *includerea acestor acte în această listă este impusă de amendamentele intervenite în art. 197 Cod Fiscal şi prevederilor art. 92 din Codul de executare şi care nu fac altceva, decât să legiferеze practica actuală când urmărirea este făcută de executorul judecătoresc în temeiul actelor inspectoratului fiscal.*

Astfel, prin modificările efectuate, hotărârilor Serviciului Fiscal de Stat le-a fost atribuită calitatea de document executoriu, actelor emise de organul fiscal în raport cu alte documente executorii în cazul alăturării SFS la urmărirea mijloacelor bănești de pe conturile contribuabilului (conform art.92 Cod de Executare RM).

Prin urmare, având în vedere particularitățile hotărârilor Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligațiilor fiscale, care au valoare de document executoriu, în raport cu alte documente executorii, în cazul executării silite a creanțelor fiscale, spre deosebire de dreptul comun, legea stabilește o procedură specială de executare reglementată de Codul fiscal, Titlul V.

Prin prisma legislației fiscale citată supra, executare silită a obligației fiscale este acțiunea întreprinsă de organul fiscal pentru perceperea forțată a restanței - suma pe care

contribuabilul era obligat să o plătească la buget, dar pe care nu a plătit-o în termen.

Specific raporturilor juridice din domeniul fiscal este faptul că, executarea silită fiscală este pornită și se desfășoară de către Serviciul Fiscal de Stat (subdiviziunile responsabile a Serviciului Fiscal de Stat), fără încuviințarea altor organe de stat.

De asemenea executorul judecătoresc reține faptul că, Serviciul Fiscal de Stat se alătură la procedura de executare a executorului judecătoresc doar în cazul în care bunurile urmărite de executorul judecătoresc în baza documentului executoriu sunt sechestrate și de către Serviciul Fiscal de Stat fapt consemnat expres în art. 92 alin.(3), art.101 alin.(1) Cod de Executare și art.197 alin.(2), art.197 alin.(3^1) Cod Fiscal.

Deci, în situația în care debitorii obligațiilor fiscale nu își execută obligațiile fiscale ajunse la scadență, i-a naștere dreptul titularului bugetului public (creditorul fiscal) de a trece la executarea silită a creanțelor fiscale. Valoarea de document executoriu al „Hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale" emisă în temeiul art.196 alin.(5) Cod fiscal, face ca procedura de executare silită a obligației fiscale să poată fi declanșată direct, de către organul fiscal, nefiind necesară intervenția executorului judecătoresc.

Cu referire la interpretarea Serviciului Fiscal de Stat a art.61 alin.(1) lit.a) Cod de Executare, care prevede că, *executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este de competența sa,* Matachi Serghei menționează că, prin „competență" se prezumă exclusiv competența teritorială invocând în acest sens Hotărârea nr.22 din 08.10.2019 emisă de Curtea Constituțională și ține să specifice că, Serviciului Fiscal de Stat eronat a interpretat Hotărârea nr. 22 din 08.10.2019, or, în Hotărârea menționată la pct. 43, Curtea Constituțională a menționat expres că, legislația națională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenței materiale raportate la teritoriu.

În această ordine de idei, executorul judecătoresc reiterează că, competența executării silite a obligațiilor fiscale în baza documentului executoriu „Hotărârea cu privire la executarea silită a obligației fiscale" emisă în temeiul art.196 alin. (5) Cod fiscal, este în exclusivitate a Serviciului Fiscal de Stat și nu este de competența executoriului judecătoresc.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 27 noiembrie 2024 cererea de contestare a Serviciului Fiscal de Stat s-a respins.

Solicitarea recurentului:

La 05 decembrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală recuperare creanțe a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, solicitând admiterea integrală a recursului, casarea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, anularea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, obligarea executorului judecătoresc să primească spre executare documentele executorii emise de Serviciul Fiscal de Stat spre executare silită.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs Serviciul Fiscal de Stat a reiterat motivele de fapt şi de drept din contestație.

Recurentul consideră că, instanța de fond nu a dat o apreciere obiectivă tuturor probelor administrate în dosar și astfel nu a făcut o coroborare dintre circumstanțele de fapt și de drept, ceea ce a generat emiterea unei soluții nefondate.

Totodată, instanța de judecată a examinat cauza sub aspect restrâns, concluziile fiind formulate contrar normei materiale de drept, prin interpretarea eronată a acesteia în ansamblul și interconexiunea sa. Or, dispozițiile Codului fiscal nu contrazic Codului de executare, dar se aplică simultan, completându-se reciproc și urmând a fi aplicate în corelație.

Suplimentar a menționat că, instanța de judecată citează o multitudine de norme reglementate de Codul de executare și Codul fiscal, însă omite a se expune pe marginea prevederilor art.197 alin.(1) din Codul fiscal.

Serviciul fiscal de Stat reiterează că, executorul judecătoresc neîntemeiat a refuzat primirea spre executare a documentului executoriu, fapt prin care a neglijat atribuțiile în materie de executare cu care a fost investit în condițiile legii, iar instanța de fond eronat a calificat actul de refuz de intentare a procedurii de executare drept unul conform legii. În acest sens, consideră că posibilitățile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, având inclusiv competenta de urmărire și a salariului, pensiei și a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

În contextul celor enunțate, argumentul instanței de fond, care a stat la baza respingerii contestației Serviciului Fiscal de Stat, și care se rezumă la concluzia că procedura de executare silită a obligației fiscale poate fi declanșată direct de organul fiscal fără intervenția executorului judecătoresc este eronată, or, legea nu interzice ca procedura de executare să fie efectuată cu implicarea executorului judecătoresc sau prin acțiunile concomitente ale Serviciului Fiscal de Stat și executorului judecătoresc.

La data de 24 ianuarie 2025, executorul judecătoresc Matachi Serghei a depus referință la cererea de recurs formulată de către Serviciul Fiscal de Stat. În referință, a solicitat respingerea recursului, invocând drept temei prevederile art.22 alin.(1) lit.a) și art.61 alin.(1) lit.a) Cod de Executare, art.195 alin.(1) Cod Fiscal, precum și Legea nr.191 din 23.09.2016.

Astfel, consideră că, recurentul neîntemeiat a invocat faptul că, executarea Hotărârilor cu privire la executarea silită a obligației fiscale este de competența executorului judecătoresc. Totodată, susține că, instanța de fond corect a reținut normele legale în baza cărora și-a motivat decizia.

Mai mult ca atât, executorul judecătoresc reiterează că, valoarea de document executoriu al „Hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale” emisă în temeiul art.196 alin.(5) Cod fiscal, face ca procedura de executare silită a obligației fiscale să poată fi declanșată direct, de către organul fiscal, nefiind necesară intervenția executorului judecătoresc. În consecință, consideră că cererea de recurs înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat, a ajuns la concluzia că, aceasta nu este declarată în temeiurile

consemnate la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC al RM, nu cuprinde argumente ce se referă la ilegalitatea sau netemeinicia Încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 27 noiembrie 2024.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, iar recursul este pasibil de respingere, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.425 CPC, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

Potrivit materialelor cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la 27 noiembrie 2024, fiind expediată părților la 27 noiembrie 2024 prin intermediul poștei electronice (f.d.28). Serviciul Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs prin intermediul poștei electronice la 05 decembrie 2024 (f.d.29), prin urmare, recursul a fost declarat în termen legal.

Conform art.426 alin.(3) CPC, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.*

În conformitate cu art.427 lit.a) din CPC, *instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.*

Probatoriul cauzei denotă faptul că, Direcția Generală Recuperare Creanțe a Serviciului Fiscal de Stat prin Hotărârea seria AH nr.0061125 din 22 martie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, cu valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin. (5) din Codul fiscal, a hotărât:

1. A executa silit obligația fiscală a contribuabilului Muntean Valentin în mărime de 3 570,54 lei;
2. Asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită, reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcției Generale Recuperare Creanțe;
3. Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta Hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent;
4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz (f.d.7).

La 07 octombrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală recuperare creanțe a expediat spre executare silită executorului judecătoresc Matachi Serghei Hotărârea seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale în mărime de 3 570,54 lei de la contribuabilul Muntean Valentin, a.n. *****, IDNP *****, domiciliat r-nul **********.

Prin încheierea nr.126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, în temeiul art.61 alin.(1) lit.a) Cod de executare, executorul judecătoresc Matachi Serghei a refuzat în intentarea

procedurii de executare a Hotărârii seria AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 emisă de Serviciul Fiscal de Stat (f.d.6).

La 15 octombrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei nr.126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, iar la 23 octombrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală recuperare creanțe a depus contestație în instanța de judecată împotriva debitorului Muntean Valentin, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Matachi Serghei cu privire la contestarea încheieri executorului judecătoresc nr. 126s-4842/24 din 07 octombrie 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare (f.d.1-3).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024 contestația Serviciului Fiscal de Stat s-a respins (f.d.21-26).

În argumentarea soluției de respingere a contestației creditorului, instanța de fond a concluzionat că, hotărârea emisă de Direcția generală recuperare creanțe pentru executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Muntean Valentin urmează a fi executată de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile Codului fiscal și nu este de competența executorului judecătoresc.

La 05 decembrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, anularea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4842/24 din 07 octombrie 2024, obligarea executorului judecătoresc să primească spre executare documentele executorii emise de Serviciul Fiscal de Stat spre executare silită (f.d.30-33).

Prin urmare, la data de 24 ianuarie 2025, executorul judecătoresc Matachi Serghei a depus referință la cererea de recurs înaintată de Serviciul Fiscal de Stat (f.d.42-44).

Potrivit prevederilor art.163 alin.1) Cod de executare, *reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă, în termen de 30 de zile. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat, dacă sunt întrunite condiţiile art.119 din Codul de procedură civilă nr.225/2003, să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate.*

Conform prevederilor art.163 alin.3) Cod de executare, *actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.*

În conformitate cu prevederile art.1 alin.(1), alin.(2) Cod de executare, *procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege. Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod şi cu alte acte normative.*

Prevederile art.60 alin.(1) Cod de executare stipulează că, *procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod,*

la demersul instanţei de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

Art.61 alin.(3) Cod de executare prevede că, *încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare poate fi contestată de creditor în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc îşi are sediul.*

Instanța de recurs atestă că, temeiul indicat de executorul judecătoresc pentru refuzul în primirea spre executare a documentelor executorii sunt dispozițiile art.61 alin.(1) lit.a) Cod de executare, potrivit căruia *executorul judecătoresc refuză intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este de competența sa.*

Potrivit art.11 lit.p) Cod de executare, *sunt documente executorii şi se execută conform normelor stabilite de prezentul cod actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor.*

Conform art.129 pct.6), 14) din Codul fiscal, *obligația fiscală reprezintă obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală şi contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) şi/sau amendă; executare silită a obligației fiscale – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.*

Articolul 132^4 alin.8) Codul fiscal prevede că, *Serviciul Fiscal de Stat îndeplineşte următoarele funcții: 8) executarea silită a restanțelor şi altor plăți neachitate în termen, la bugetul public național.*

Potrivit art.169 alin.(1); 170 Cod fiscal, *obligația fiscală naşte în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei. Stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.*

Conform art.177 Codul fiscal, *stingerea obligației fiscale prin executare silită are loc prin acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restantelor în conformitate cu legislația fiscală.*

Art.193 Cod fiscal prevede că, *condițiile declanşării executării silite a obligației fiscale sânt: a) existența restanței, ținându-se cont de prevederile art.252; b) neexpirarea termenelor de prescripție stabilite în prezentul cod.*

Potrivit art.194 Cod Fiscal, *executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor băneşti, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit şi provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit.a) şi b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit.a), b) şi c).*

Prevederile art.195 alin.(1) Cod fiscal statuează că *executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat, în limitele competenței, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.*

Conform art.196 alin.(5) Cod Fiscal, *Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale în modul prevăzut la art.194 alin.(1) lit.b), c) şi d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.*

Art. 200 alin.(1) și (2) din Codul fiscal prevede că, *în temeiul hotărâri Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligaţiei fiscale, sunt pasibile de sechestrare toate bunurile proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepţia celor care, în conformitate cu alin.(6), nu sunt sechestrabile. Sechestrarea bunurilor în temeiul hotărâri Serviciului Fiscal de Stat este efectuată de funcţionarul fiscal.*

Potrivit alin.(1) art.207 Cod fiscal, *evidenţa acţiunilor de executare silită a obligaţiei fiscale o ţine Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit.*

Conform art.5 alin.(3) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, *normele juridice speciale sunt aplicabile, în exclusivitate, anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecţi strict determinaţi. În caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială.*

Din conținutul normelor legal citate supra rezultă cu certitudine că, Hotărârea Serviciului Fiscal privind executarea silită a obligațiunii fiscale are valoare de document executoriu, în raport cu alte documente de executare, în cazul executării silite a creanțelor fiscale și spre deosebire de alte hotărâri, aceste hotărâri ale Serviciului Fiscal au o procedură specială de reglementare prevăzută de Codul Fiscal.

Deci, prin prisma legislației fiscale, executarea silită a obligațiunilor fiscale este acțiunea întreprinsă direct de către organul fiscal, nefiind necesară intervenita executorului judecătoresc în acest sens.

Instanța de recurs stabilește că, nici o prevedere din acest cadru legal nu indică la competența de executare a executorului judecătoresc, iar, în acest sens, Serviciul fiscal de Stat nu a avut nici o justificare legală pentru a înainta executorului judecătoresc spre executare Hotărârea seria AH nr.0061125 din 22 martie 2024, or, prevederile art.196 alin.(5) Cod Fiscal îi permit direct Serviciului Fiscal de a pune în executare silită hotărârea respectivă.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs va reține ca întemeiate concluziile instanței de fond privind competența exclusivă a executării silite a obligațiilor fiscale, în baza documentului executoriu, a Hotărârii Serviciului Fiscal de Stat seria AH nr.0061125 din 22 martie 2024, ca fiind a autorității fiscale și nu a executorului judecătoresc.

Prin urmare, Colegiul civil remarcă faptul că, în Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 08.10.2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 61 alin.(1) din Codul de executare, Curtea a statuat că, *legislaţia naţională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenţei materiale raportate la teritoriu*. Potrivit regulii generale stabilite în articolul 30 alin.(1) din Codul de executare, *executorul judecătoresc poate întreprinde acţiuni de executare silită doar*

în circumscripţia camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti în care biroul său îşi are sediul, cu unele excepţii.

Totodată, art. 32 alin.(1) lit.b) din Cod de executare prevede, în mod expres, că, *documentul executoriu va fi strămutat de către executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea creditorului la un alt executor judecătoresc, dacă documentul executoriu a fost primit cu încălcarea competenței teritoriale.*

Astfel, dat fiind faptul că, executorul este obligat să strămute documentul executoriu primit cu încălcarea competenței teritoriale, Curtea constată că nici la primirea documentului executorul nu are o discreție de a intenta sau nu procedura executării silite, acesta fiind obligat să refuze intentarea procedurii executării silite în cazul în care constată că executarea documentului prezentat nu este de competența sa.

În caz contrar, intentarea procedurii de executare silită cu încălcarea deliberată a competenței reprezintă o depășire a atribuțiilor, executorul judecătoresc acționând *ultra vires*.

Colegiul civil notează că, hotărârea Curții Constituționale confirmă corectitudinea acțiunilor executorului judecătoresc, care este obligat să refuze în intentarea procedurii de executare a documentului executoriu, competența executării căruia revine prin lege altui organ în virtutea legii speciale aplicabile.

La fel, Colegiul civil punctează că reiterând regulile de interpretare a normelor legale expuse mai sus, se va reține că reglementările Codului fiscal cu privire la executarea silită a obligației fiscale sunt speciale în raport cu reglementările Codului de executare, astfel, organul abilitat de executare silită a obligației fiscale este Organul fiscal, cu excepția situațiilor reținute de art. 92 al Codului de executare şi art.199 alin.4) din Codul fiscal.

În continuare, Colegiul civil va reține că, Hotărârea AH nr. 0061125 din 22 martie 2024 nu reprezintă un document executoriu în sensul art.11 lit.p) Codul de executare, deoarece conform normei legale, sunt documente executorii şi se execută conform prevederilor Codului de executare actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor, or, prin Hotărârea menționată Direcţia Generală Administrare Fiscală nu a dispus încasarea anumitor sume, dar a decis executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, iar obligaţia fiscală apare în temeiul legii (obligaţia de plată a impozitelor) și toate operațiunile de executare silită a obligaţiei fiscale sunt efectuate de funcționarii fiscali.

Deci, rezultă că competența executării silită a obligațiilor fiscale în baza documentului, hotărârea cu privire la executarea silită a obligației fiscale, emisă în temeiul art.196 alin.5) Cod Fiscal, este exclusiv a Serviciului Fiscal de Stat şi nu este de competența executorului judecătoresc, or, hotărârile Serviciului Fiscal de Stat cu privire la executarea silită a obligației fiscale, sunt hotărâri cu valoare de document executoriu, prin care se constată sau se consemnează existența unei creanțe fiscale ajunsă la scadență supusă executării silită şi nicidecum aceste hotărâri nu sunt acte prin care se dispune încasarea unor sume. Mai mult ca atît, valoarea de document executoriu al Hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale emisă în temeiul art.196 alin.(5) Cod fiscal,

face ca procedura de executare silită a obligației fiscale să poată fi declanșată direct de către organul fiscal, nefiind necesară intervenția executorului judecătoresc

În virtutea celor expuse, instanța de recurs va respinge, ca fiind nefondate şi lipsite de pertinență alegațiile recurentului.

Totodată, instanța de recurs reliefează că, potrivit jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Așadar, din argumentele relatate şi ținând cont de faptul, că încheierea primei instanțe este întemeiată şi legală, instanța de recurs conchide de a respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat şi a menține încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024.

Potrivit art.428 alin.(1) CPC, *decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii.*

În conformitate cu art.427 lit.a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Menține încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 27 noiembrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea formulată de Serviciul Fiscal de Stat către Muntean Valentin, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Matachi Serghei cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei din 07 octombrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecător Elena Grumeza

Judecătorii Natalia Costaș

Stanislav Grosu